

України створена Міжвідомча комісія з питань охорони дитинства, що є тимчасовим консультативним, дорадчим органом. В Україні реалізується Загальнодержавна програма «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2016 року.

Більшість норм Конвенції про права дитини мають відповідне відображення у національному законодавстві, однак практика їх застосування залишається формальною. Створений в Україні інституційний механізм захисту прав дитини, поки що не забезпечує його на належному рівні. Діти є і завжди будуть найперспективнішою частиною суспільства, а тому необхідно скеровувати розвиток суспільства з огляду на позитивне до них ставлення, розуміння їх проблем і потреб, необхідність забезпечення реалізації їх прав і свобод.

Форосяний А.В.

викладач кафедри кримінального процесу НАВС, кандидат юридичних наук

НАДАННЯ СЛІДЧИМ СУДДЕЮ ДОЗВОЛУ НА ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

Слідчий суддя надає дозвіл на проведення таких негласних слідчих (розшукових) дій: 1) аудіо, відеоконтроль особи (ст.260 КПК); 2) накладення арешту на кореспонденцію (ст.261 КПК); 3) зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (ст.263 КПК); 4) зняття інформації з електронних інформаційних систем (ст.264 КПК); 5) обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи (ст.267 КПК); 6) установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу (ст.268 КПК); 7) спостереження за особою (ст.269 КПК); 8) аудіо -, відеоконтроль місця (ст.270 КПК); 9) негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження (ст.274 КПК).

Перед зверненням до суду з клопотанням про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій слідчий зобов'язаний відповідно до ч.3 ст.246 КПК погодити його з прокурором. Однак КПК не регулює порядок такого погодження.

Як уявляється, главу 21 КПК необхідно доповнити статтею про порядок розгляду та погодження прокурором клопотання слідчого про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Аргументація цієї пропозиції полягає у тому, що відповідно до ст.1 КПК порядок кримінального провадження має визнаватися лише кримінальним процесуальним законодавством України.

У випадку відмови прокурора в погодженні клопотання слідчого до слідчого судді про проведення негласних слідчих (розшукових) дій слідчий відповідно до ч.3 ст.40 КПК має право звернутися до керівника органу

досудового розслідування, який після вивчення клопотання за необхідності ініціює розгляд питань, порушених у ньому, перед прокурором вищого рівня, який протягом трьох днів погоджує відповідне клопотання або відмовляє у його погодженні.

Клопотання слідчого, погоджене прокурором, або клопотання прокурора про надання дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії направляється для прийняття рішення до слідчого судді, яким відповідно до ст.247 КПК є голова чи за його визначенням інший суддя Апеляційного суду Автономної Республіки Крим, апеляційного суду області, міст Києва та Севастополя, у межах територіальної юрисдикції якого знаходиться орган досудового розслідування.

Ухвала слідчого судді про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії повинна відповідати загальним вимогам до судових рішень, передбачених КПК, а також містити відомості про: 1) прокурора, слідчого, який звернувся з клопотанням; 2) злочин, у зв'язку із досудовим розслідуванням якого постановляється ухвала; 3) особу (осіб), місце або річ, щодо яких необхідно провести негласну слідчу (розшукову) дію; 4) вид негласної слідчої (розшукової) дії та відомості залежно від її виду про ідентифікаційні ознаки, які дозволяють унікально ідентифікувати абонента спостереження, телекомунікаційну мережу, кінцеве обладнання тощо; 5) строк дії ухвали.

Зі змісту ч.3 ст.248 КПК випливає, що слідчий суддя повинен постановити ухвалу про відмову в наданні дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії, якщо слідчий, прокурор не доведе вищевказані обставини. Очевидно, що таку ухвалу слідчий суддя зобов'язаний постановити і у тому випадку, якщо клопотання про надання дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії не відповідає встановленим вимогам. Оскільки про підстави та порядок прийняття таких рішень у ст.248 КПК не вказано, пропонуємо доповнити її відповідним положенням.

Стаття 249 КПК визначає, що строк дії ухвали слідчого судді про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії не може перевищувати два місяці. Якщо слідчий, прокурор вважає, що проведення такої дії слід продовжити, то слідчий за погодженням з прокурором або прокурор має право звернутися до слідчого судді з клопотанням про постановлення ухвали згідно з вимогами ст.248 цього Кодексу. Крім відомостей, зазначених у ст.248 КПК, слідчий, прокурор повинен надати додаткові відомості, які дають підстави для продовження негласної слідчої (розшукової) дії.

Слідчий суддя також надає дозвіл на проведення негласних слідчих (розшукових) дій у порядку, передбаченому ст.250 КПК. У цій статті зазначено, що у виняткових невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та запобіганням вчиненню тяжкого або особливо тяжкого злочину, передбаченого розділами I, II, VI, VII (статті 201 та 209), IX, XIII, XIV, XV, XVII Особливої частини Кримінального кодексу України, негласна слідча (розшукова) дія може бути розпочата до постановлення ухвали слідчого судді у випадках, передбачених КПК, за рішенням слідчого,

узгодженого з прокурором, або прокурора. У такому випадку прокурор зобов'язаний невідкладно після початку такої негласної слідчої (розшукової) дії звернутися з відповідним клопотанням до слідчого судді.

Слідчий суддя розглядає таке клопотання згідно з вимогами ст.248 КПК. Виконання будь-яких дій з проведення негласної слідчої (розшукової) дії повинно бути негайно припинено, якщо слідчий суддя постановить ухвалу про відмову в наданні дозволу на її проведення. Отримана внаслідок такої негласної слідчої (розшукової) дії інформація повинна бути знищена в порядку, передбаченому ст.255 КПК.

Потрібно звернути увагу на те, що у ст.250 КПК не вказано, що це за негласні слідчі (розшукові) дії, які можуть бути розпочаті до постановлення ухвали слідчого судді за рішенням слідчого, узгодженого з прокурором, або прокурора. Роз'яснення надані у п.1.15 Інструкції «Про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні». Зазначено, що лише негласні слідчі (розшукові) дії, які передбачені ст.ст.268, 269 КПК, дозволяється проводити до постановлення ухвали слідчого судді у виняткових випадках, визначених ст.250 цього Кодексу.

Ширманов В.М.

курсант 3 курсу ФПФПВВ

ННПФМГБВВ НАВС

СЛУЖБОВО-БОЙОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДРОЗДІЛІВ ВНУТРІШНІХ ВІЙСЬК ПРИ ВИНИКНЕННІ МІЖКОНФЕСІЙНИХ НА МІЖНАЦІОНАЛЬНИХ КОНФЛІКТІВ

Вирішення міжетнічних протиріч та врегулювання міжнаціональних конфліктів є неодмінною умовою національної безпеки кожної сучасної держави. Приміром, у ст. 7 Закону України «Про основи національної безпеки України» від 19 червня 2003 р. зазначається, що «можливість виникнення конфліктів у сфері міжетнічних і міжконфесійних відносин, радикалізації та проявів екстремізму в діяльності деяких об'єднань національних меншин та релігійних громад» відноситься до внутрішніх загроз національній безпеці держави.

Яка ж релігійна ситуація в Україні? Нині — це поліконфесійна держава, в якій діє майже 17 тисяч громад 92 релігійних течій, напрямків та їхніх відтінків. За останні роки релігійна мережа України розпирилася, збільшилася кількість духовних навчальних закладів, монастирів, місій, братств.

— виняткова ситуація, коли під загрозою перебуває «життя нації». Надзвичайний стан повинен бути офіційно проголошений державою. Небезпеку «життя нації» можуть надавати іноземна військова окупація, соціальні заворушення, такі як бунти або інші